

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

René Smelt
r.smelt@nijmegen.nl
T 024 – 329 32 45

Ons kenmerk

E20.004618

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 13 oktober 2020
Betreft Impact wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen (MRvNS)

Geachte leden van de raad,

Aanleiding:

In de raadsvergadering van 20-11-2019 zijn bij de behandeling van agendapunt 4.3. 'Raadsbrief Scholenplanning Nijmegen Noord' de volgende toezeggingen gedaan:

1. In de doordecentralisatie overeenkomst is afgesproken dat in 2020 een evaluatie van de overeenkomst en de convenant prestatieafspraken zal volgen. Tevens loopt de Overeenkomst centrale aanmelding (schoolwijzer) op 1 april 2021 af. Hierover wordt uw gemeenteraad te zijner tijd geïnformeerd.
2. Zo spoedig mogelijk nadat duidelijkheid is over de nieuwe wetgeving zullen we u informeren over de implicaties van deze wet.
3. De wethouder gaat in gesprek met Conexus over het uitvoeren van een onderzoek onder potentiële ouders over de gewenste onderwijsvorm bij een nieuw te stichten school.

Met deze raadsbrief geven we invulling aan deze toezeggingen.

Ad 1. De evaluatie van de doordecentralisatie overeenkomst onderwijshuisvesting, de convenant prestatieafspraken en de overeenkomst centrale aanmelding worden eind 2020 gestart. Door corona verwachten we in het voorjaar van 2021 u hierover nader te informeren.

Ad 2. De nieuwe wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen (hierna: MRvNS) is rechtsgeldig geworden. Met deze brief informeren wij u over de verwachte impact van deze wet.

Ad 3. Deze toezegging interpreteren wij ruimer, de wethouder zal met elk schoolbestuur in gesprek gaan over het uitvoeren van een onderzoek onder potentiële ouders over de gewenste onderwijsvorm bij een nieuw te stichten school.

Een dergelijk onderzoek is overigens een vereiste in de nieuwe wet MRvNS.

Zoals hierboven al vermeld informeren wij u over wat met de nieuwe wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen (toezegging 2) wordt beoogd en wat de veranderingen qua stichtingsprocedure zijn. Daarna gaan we in op de implicaties van de nieuwe wetgeving in algemene zin en op de situatie zoals we die in Nijmegen kennen. Vervolgens gaan we in op de relatie met hiervoor genoemde Raadsbrief Scholenplanning Nijmegen Noord en trekken we een aantal conclusie ten aanzien van dit onderwerp.

Nieuwe wetgeving MRvNS:

Meer mogelijkheden oprichting nieuwe school

Op 19 mei 2020 stemde de Eerste Kamer in met het wetsvoorstel MRvNS. Onder het wetsvoorstel hangen ook ministeriële regelingen waarin in detail wordt gesproken over bijvoorbeeld de stichtingsprocedure, nevenvestigingen, het RPO, verzelfstandiging, belangstellingsmeting enzovoorts.

Iedereen is in Nederland vrij om een school op te richten. De nieuwe wet MRvNS biedt nieuwe scholen de mogelijkheid op bekostiging door de overheid. Dan moeten zij onder meer aantoonbaar voldoende interesse van ouders en leerlingen hebben.

De wet treedt in werking op:

- 1 november 2020 voor het voortgezet onderwijs
- 1 februari 2021 voor het basisonderwijs

Iemand die een nieuwe school wil starten kan dit vanaf 1 juni 2021 melden op duo.nl.

Veranderingen oprichten nieuwe school

- initiatiefnemer moet voldoende interesse voor een nieuwe school aantonen;
- beoordeling of de nieuwe school voldoende kwaliteit kan bieden;
- meer eisen aan bestuurders en intern toezichthouders, bijvoorbeeld een VOG.

Het kabinet wil zo het aanbod van scholen beter laten aansluiten bij de wensen van ouders en leerlingen.

Rekening houden met bestaande scholen

De nieuwe wet MRvNS houdt ook rekening met het bestaande aanbod van scholen. Wie plannen heeft voor een nieuwe school, nodigt de onderstaande partijen uit voor een gesprek. Als dit gesprek plaatsvindt, kan worden besproken of de ideeën ook binnen een bestaande school vorm kunnen krijgen. De betrokken partijen zijn:

- bestaande schoolbesturen;
- het samenwerkingsverband;
- de gemeente.

Richting school niet meer doorslaggevend

Volgens de nieuwe wet hoeft een nieuwe school niet meer te horen bij een erkende richting. Bijvoorbeeld Rooms-Katholiek of algemeen bijzonder onderwijs.

Doelstelling van dit wetsvoorstel is het mogelijk maken dat scholen die aantoonbaar op voldoende belangstelling van ouders en leerlingen kunnen rekenen meer dan thans het geval is ook daadwerkelijk voor bekostiging in aanmerking kunnen komen.

Het voorstel heeft twee primaire doelstellingen. Ten eerste wordt het begrip 'richting' als bepalende factor in de scholenplanning losgelaten. In plaats van de huidige, op de godsdienstige of levensbeschouwelijke grondslag (richting) van scholen gebaseerde indirecte meting wordt een systeem voorgesteld waarin rechtstreeks bij de ouders naar de belangstelling voor een nieuwe school wordt gevraagd. Daartoe kan gebruik worden gemaakt van ouderverklaringen of van een marktonderzoek.

Het tweede doel van het voorstel betreft de invoering van een toets vooraf aan een aantal kwaliteitseisen waaraan een nieuwe school moet voldoen om voor bekostiging in aanmerking te komen.

Met dit voorstel wordt niet beoogd dat er meer scholen komen, maar dat het aanbod van scholen zich beter kan aanpassen aan de veranderende vraag vanuit de samenleving.

(Samenvatting gebaseerd op het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zoals ingediend bij de Tweede Kamer; bron: www.rijksoverheid.nl).

Wat verandert er bij het oprichten van een nieuwe school? (bron: www.rijksoverheid.nl)

Huidige situatie	Wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen
Wie een nieuwe school wil starten, moet er rekening mee houden dat er: ▪ voldoende leerlingen nodig zijn (op basis van voorspellingen). De initiatiefnemer hoeft de betrokkenen niet uit te nodigen voor overleg.	Wie een nieuwe school wil starten moet eerst de betrokkenen uitnodigen voor overleg: ▪ de bestaande schoolbesturen; ▪ het samenwerkingsverband; ▪ de gemeente. Een overleg kan ertoe leiden dat een bestaande school de wensen van ouders en leerlingen inpast. Het starten van een nieuwe school is dan niet meer nodig.
Het starten van een bijzondere school kan alleen op basis van een erkende richting.	Een school hoeft geen richting meer te hebben om te kunnen starten.
Bij de aanvraag voor een nieuwe school wordt de belangstelling berekend met een voorspelling. Deze voorspelling: ▪ veronderstelt de belangstelling van ouders op basis van het bestaande onderwijsaanbod; ▪ houdt geen rekening met de kenmerken van een school, zoals nabijheid, kwaliteit en onderwijsconcept.	Een aanvraag voor een nieuwe school moet in ieder geval bevatten: ▪ een belangstellingsmeting, via ouderverklaringen of marktonderzoek. Op basis van de resultaten en demografische gegevens, wordt een voorspelling voor de lange termijn gemaakt. Zo kan de daadwerkelijke belangstelling preciezer worden berekend. ▪ informatie over de te verwachten kwaliteit. De onderwijsinspectie toetst de aanvraag op eisen die inzicht geven in de te verwachten kwaliteit van de school.
Bestuurders en toezichthouders hoeven voor de start van een school geen VOG aan te leveren.	Bestuurders en toezichthouders van een nieuwe school hebben een VOG nodig. En er wordt gekeken of de bestuurders in het verleden nooit een school hebben gehad die door zeer zwakke kwaliteit is gesloten.

Aanpassing stichtingsprocedure:

Met deze nieuwe wet wordt de stichtingsprocedure voor het oprichten van een nieuwe school, die door de overheid bekostigd worden, aangepast. Voor een uitgebreide (technische) beschrijving van te doorlopen huidige stichtingsprocedure 'Plan van Scholen' en de toekomstige nieuwe stichtingsprocedure verwijzen we u naar bijlage 1. Daarin wordt met name ingegaan op de procedure voor het PO, mede gezien de aanleiding/voorgeschiedenis. Wel wordt in deze bijlage 1 beknopt de situatie voor het VO en (V)SO beschreven.

Implicaties van de nieuwe wet MRvNS op de specifieke situatie in Nijmegen:

Bij het beschrijven van implicaties is het van belang onderscheid te maken tussen het effect op scholen / schoolbesturen in Nijmegen en omgeving en specifiek het effect op de zorgplicht voor onderwijshuisvesting voor de Gemeente Nijmegen.

Indien de minister een initiatief goedkeurt, ontstaat voor de betreffende gemeente de (zorg)plicht te voorzien in onderwijshuisvesting. In dat opzicht verschilt de nieuwe wetgeving niet van eerdere wetgeving. Het doel van de nieuwe wet is niet zozeer om méér scholen te stichten, maar om het scholenaanbod beter te laten aansluiten bij de behoeften van ouders en kinderen.

De gedachte bij deze nieuwe wet is dat een nieuw initiatief kan worden omarmd door een bestaande school of bestaand bestuur, waardoor er niet per definitie sprake is van nieuw te realiseren huisvesting door de betreffende gemeente. Bovendien kan die gemeente (B&W) normaliter eventuele leegstand in bestaande scholen claimen.

Met name op dat laatste punt verschilt de situatie in Nijmegen van de gangbare situatie in Nederland. Met de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting in Nijmegen is afgesproken dat de bevoegde gezagen geen leegstand aan de Gemeente Nijmegen kunnen aanbieden en omgekeerd is afgesproken dat de Gemeente Nijmegen geen leegstand kan claimen bij de bevoegde gezagen.

Het bevoegd gezag van een school met leegstand mag deze leegstand verhuren aan een andere partij, waaronder een nieuw initiatief. Het is echter de vraag of dit in de praktijk snel zal gebeuren, onder andere vanwege mogelijke angst voor verdere terugloop bij de eigen school.

In theorie kan in Nijmegen de situatie ontstaan dat een nieuw initiatief zich in Nijmegen wil vestigen en dat de gemeente, ondanks eventuele leegstand in bestaande scholen, dient te voorzien in andere onderwijshuisvesting. Als er geen ander geschikt (te maken) bestaand pand beschikbaar is, zal nieuwbouw noodzakelijk zijn. Met niet te claimen leegstand elders, bouwen we in dat geval feitelijk voor leegstand.

Het is wel de vraag of deze situatie zich zal voordoen, omdat er sprake is van een soort 'stapeling van kansen':

- Een nieuw initiatief wil zich ergens in Nijmegen vestigen
- In de directe omgeving bevindt zich een bestaande school met leegstand (of is leegstand te verwachten)
- De bestaande school (bestaand bevoegd gezag) wil leegstand niet 'vrijgeven', ondanks risico op (nog meer) leegstand en daarmee samenhangende financiële consequenties
- uit het te voeren overleg volgt geen oplossing
- het nieuwe initiatief voldoet aan gestelde vereisten en aan de stichtingsnorm (voor het PO in Nijmegen: 300 leerlingen)

- de Minister keurt de aanvraag goed, ondanks eventuele zienswijze van de Gemeente Nijmegen
- Gemeente Nijmegen moet voorzien in onderwijshuisvesting, ondanks leegstand in een bestaande school; een ander pand blijkt niet voorhanden, waardoor nieuwbouw noodzakelijk is.

Hoewel ook een bestaand pand veelal moet worden aangepast om aan te laten sluiten bij de (reële) wensen van de gebruiker en de geldende eisen uit het Bouwbesluit, kan de Gemeente Nijmegen geconfronteerd worden met hogere kosten voor benodigde nieuwbouw. De kosten daarvan liggen veelal hoger dan aanpassen van een bestaand (deel van een) pand. Het blijft evenwel lastig in te schatten in hoeverre deze situatie zich voor zal doen.

Het eventueel openbreken van de doordecentralisatie-afspraken, zodat de gemeente leegstand kan claimen, wordt door de gemeente Nijmegen niet wenselijk geacht: gedeeltelijk huren van een pand, waarvan de gemeente geen eigenaar is, is qua beheer en onderhoud niet uitvoerbaar.

Inschatting gevolgen voor het Primair Onderwijs (PO):

In het PO zien we een aantal stadsdelen waar het aantal leerlingen terugloopt, terwijl het aantal leerlingen in Nijmegen Noord juist toeneemt. Prognoses (van DUO en cijfers voor Nijmegen Noord van de Gemeente Nijmegen) laten zien dat het aantal leerlingen PO in Nijmegen met zo'n 2.000 leerlingen zal toenemen in de komende 10 tot 15 jaar: Eind 2019 telden de scholen voor PO in Nijmegen in totaal 12.137 leerlingen. In de periode 2030-2035 zijn dit naar verwachting rond de 14.000 leerlingen. Circa 2/3^e van deze toename is toe te schrijven aan Nijmegen Noord. Het restant komt door herstel en groei in de bestaande stad, na de huidige periode van krimp:

Aantal leerlingen PO in:	Bestaande stad	Nijmegen Noord	Totaal
2019	circa 9.800	circa 2.450	12.250
Laagste verwachte stand	circa 9.150 (rond 2024)		
Verwachting rond 2030	circa 9.600	circa 4.150	13.750
Verwachting rond 2035	circa 10.300	circa 3.850	14.150

Het is de inschatting dat in de bestaande stad oplossingen in reeds bestaande panden te vinden zijn. Daarmee worden de risico's voor de gemeente Nijmegen in de bestaande stad als beperkt ingeschat.

In Nijmegen Noord doet deze mogelijkheid zich in veel mindere mate voor.

De conclusie is dat bestaande scholen een voldoende/goede prestatie moeten leveren; in theorie zorgt de nieuwe wet ervoor dat het makkelijker voor ontevreden ouders wordt om zich af te scheiden en een initiatief te starten. De stichtingsnorm (voor Nijmegen in het PO 300 leerlingen) vormt hier voor het nieuwe initiatief evenwel een drempel.

Inschatting gevolgen (Voortgezet) Speciaal Onderwijs (VSO)

Het stichten van een nieuwe school voor (Voortgezet) Speciaal Onderwijs valt buiten deze wet en heeft hier dus geen gevolgen voor.

Inschatting gevolgen voor Voortgezet Onderwijs (VO):

Prognoses voor het VO in Nijmegen laten voor de komende 10 jaar een periode van krimp zien (KBA – mei 2019). Nijmegen heeft met haar scholen een regionale functie en

met name in de regio loopt het aantal leerlingen VO terug. Het dieptepunt ligt op grond van deze prognoses rond het jaar 2032. Ten opzichte van 2019 is de krimp dan circa 9%. Hierna wordt een herstel verwacht naar het huidige niveau.

Gezien deze krimp in combinatie met de huidige spreiding en diversiteit qua onderwijsaanbod in Nijmegen én de kwaliteit van het geboden onderwijs op de VO-scholen in Nijmegen, lijkt een nieuw initiatief voor stichten van een nieuwe VO-school in Nijmegen vooralsnog minder voor de hand te liggen.

Initiatieven in de regio kunnen echter ook effect hebben op Nijmegen. Zo is, ondanks deze periode van krimp in het VO in Nijmegen e.o., in Beuningen een initiatiefgroep actief bezig om een nieuwe VO-school met een vernieuwend concept te stichten. Bij goedkeuring van dit initiatief door de minister zijn er effecten te verwachten op een aantal scholen, waaronder: Pax Christi College in Druten, Maaswaal College in Wijchen, Mondial College en Dominicus College in Nijmegen. Daarmee zou een nieuwe school in Beuningen een nog forsere krimp op deze scholen tot gevolg kunnen hebben, waardoor de kwaliteit van deze VO-scholen onder druk komt te staan.

Specifieke situatie Nijmegen Noord / Raadsbrief Scholenplanning Nijmegen

Noord:

In aansluiting op de raadsgadering van 20-11-2019 en specifiek agendapunt 4.3. Raadsbrief Scholenplanning Nijmegen Noord en de implicaties van deze nieuwe wet op Nijmegen Noord is de inschatting dat dit ook voor dit stadsdeel beperkt is. We lichten deze inschatting hieronder verder toe.

In Nijmegen Noord bevindt zich het Citadel College met een locatie Dijkstraat voor VMBO (nieuwbouw in gebruik per Q1-2021) en een locatie Griftdijk voor HAVO-VWO. Deze twee scholen bieden samen met de andere scholen voor VO in Nijmegen een gevarieerd onderwijsaanbod waarbij sprake is van voldoende spreiding over de stad.

Met de komst van meerdere nieuwe basisscholen in de afgelopen jaren is er in Nijmegen Noord ook in het PO steeds meer te kiezen:

- Bs De Uitdaging in Grote Boel: eigen gebouw in gebruik sinds augustus 2019,
- Bs De Boomgaard in Woenderskamp: de laatst gestichte school; gestart en ingebruikname nieuwbouw per augustus 2020 en
- Bs De Verbinding: reeds gestart in 2018 en tijdelijk gehuisvest aan de Barabarastraat in Lent; deze school verhuist naar verwachting eind 2021 / begin 2022 naar de beoogde nieuwbouw in De Stelt-Zuid.

Naast deze drie genoemde scholen zullen in Nijmegen Noord nog 1 of 2 scholen worden gesticht: er zal nog een school van start gaan in Hof van Holland-Centrum (planning: augustus 2024) en mogelijk een school in Zuiderveld (ten noorden van Grote Boel). Laatstgenoemde school hangt af van de ontwikkelingen qua basisgeneratie (4-11jarigen + 30% van de 12-jarigen) en de toekomstplannen met de dependance van bs De Oversteek aan de Griftdijk. Mogelijk kan de dependance langer in gebruik blijven zolang de gebouwen De Klif en De Uitdaging onvoldoende plaats bieden aan alle kinderen uit de wijken Woonpark Oosterhout en Groot Oosterhout (Grote Boel en Zuiderveld).

De scholenplanning Nijmegen Noord laat het volgende beeld zien:

Naam wijk in de Scholenplanning	Huidige naam wijk	Schoolbestuur	School	Start per	Concept	Capaciteit gebouw	Plafond (P) vs Aanwezig (A) per 1-10-2019
Lent Zuid	Dorp Lent	St. RK Ond. Lent	Geldershof	bestaand	jaarstofklassensysteem	450	P = 449 A = 413
Oosterhout	Woonpark Oosterhout	Conexus	De Oversteek (De Klif + dependance)	2000	jaarstofklassensysteem	Max. 1150	P = 1.000 A = 700
Oosterhout	Groot Oosterhout Grote Boel	Conexus	De Uitdaging	2016	Unit-onderwijs; Twee units: groepen 1 t/m 4 en groepen 5 t/m 8.	480	P = 480 A = 212
Oosterhout	Groot Oosterhout Zuiderveld	Conexus	Nog onbekend; samenhang met te maken keuze voortbestaan van de dependance De Oversteek; besluitvorming rond 2023-2024				n.v.t.
Lent Noord	Laauwik, Visveld, Vossenpels	Conexus	Het Talent	2001	Unit-onderwijs; Zes groeps-overstijgende units van 4-12 jaar	600-630	P = 581 A = 580
Lent Noord	Laauwik, Visveld, Vossenpels	Conexus	De Verwondering	2013	Unit-onderwijs; drie units: onderbouw, middenbouw en bovenbouw	540	P = 600 A = 473
Lent West	Woenderskamp / Broodkorf	Stichting Sint Josephscholen	De Boomgaard	2020	jaarstofklassensysteem	480	P = n.v.t. A = n.v.t.
Lent West	Hof van Holland Centrum	Stichting Sint Josephscholen	Planning augustus 2024; beoogde omvang 380 leerlingen (op grond van de huidige prognoses). Concept moet nog onderzocht worden				n.v.t.
Schans	Hoge Bongerd / De Stelt	Conexus	De Verbinding (nu tijdelijke huisvesting)	2018	Unit-onderwijs, met kenmerken vanuit Jenaplan-onderwijs	400 (definitieve locatie)	P = 400 A = 86
Ressen		Niet ontwikkeld / afgefallen als ontwikkelgebied					n.v.t.

De nog te stichten 2 scholen zijn op grond van afspraken in het verleden toegewezen aan Stichting Sint Josephscholen en Conexus.

Het stichten van deze scholen zal via de nieuwe procedure / nieuwe wetgeving verlopen. Daarmee is deze nieuwe wet van invloed op de nog te stichten scholen. Beide schoolbesturen dienen met een belangstellingsmeting aan te tonen dat het door hen beoogde onderwijsconcept kan rekenen op voldoende belangstelling onder kinderen en ouders, conform de gestelde vereisten in de nieuwe wet. De denominatie speelt hierbij geen enkele rol meer.

De nieuwe wet geeft geen directe aanleiding om de gemaakte afspraken open te breken. Enerzijds omdat de consequenties van openbreken onveranderd fors zijn, maar anderzijds ook omdat er een steeds gevarieerder scholenaanbod ontstaat. Handhaving van de gemaakte afspraken is tevens wenselijk met het oog op de (eerder in de 'Raadsbrief Scholenplanning Nijmegen Noord' beschreven) gewenste flexibiliteit en om fluctuaties in aantallen leerlingen tussen scholen van eenzelfde bestuur op te kunnen vangen.

Met de nieuwe wetgeving bestaat de kans dat zich een nieuwe initiatiefnemer meldt met plannen voor Nijmegen Noord. Van belang hierbij is dat het initiatief kan rekenen op voldoende belangstelling en, net als voorheen, kan aantonen dat zij de stichtingsnorm van 300 leerlingen behaalt. Als daarnaast wordt voldaan aan de andere gestelde vereisten kan zij aanspraak maken op bekostiging vanuit het Rijk en dient de gemeente Nijmegen te voorzien in de onderwijshuisvesting. Voor de gemeente ontstaat in dat geval, net als in het verleden, de zorgplicht voor onderwijshuisvesting.

De gemeente kan een zienswijze bij de minister indienen, indien zij hiertoe aanleiding ziet. Aanleiding hiervoor kan zijn dat bij de gemeente geen enkele ruimte of kavel in Nijmegen Noord beschikbaar is. Vanwege doordecentralisatie kan de Gemeente Nijmegen niet meer beschikken over mogelijke leegstand in een aantal onderwijspanden en is het de vraag of de eigenaar (lees: een ander bevoegd gezag) deze eventuele leegstand wil delen.

Wel is de Gemeente Nijmegen in Nijmegen Noord eigenaar van een aantal voorzieningen/harten waarin ook scholen zijn gevestigd. Het gaat hier om de De Ster (bs Het Talent) en De Klif (bs De Oversteek). Ook is de Gemeente Nijmegen eigenaar van de dependance van bs De Oversteek aan de Griftdijk.

Op dit moment kent De Klif enige leegstand, welke overigens op termijn nodig is voor de groeiende basisgeneratie in met name de wijk Groot Oosterhout (Grote Boel en Zuiderveld)

Ook voor Nijmegen Noord geldt dat de bestaande scholen een voldoende/goede prestatie moeten leveren. Met de nieuwe wet is het makkelijker voor ontevreden ouders om zich af te scheiden en een initiatief te starten. Dit is een risico voor de bestaande scholen in de vorm van leegstand. Met minder leerlingen ontvangt het schoolbestuur minder doordecentralisatievergoeding terwijl de vaste lasten / kapitaallasten wel doorlopen. De stichtingsnorm voor Nijmegen van 300 leerlingen is hierbij een drempel. Het effect op de bestaande scholen is niet te in te schatten. Voor de gemeente betekent dit voornamelijk dat zij eventuele leegstand in De Klif zal aanbieden aan deze mogelijke 'nieuwe speler' c.q. op langere termijn zal kijken in welke van deze 3 eigen (gemeentelijke) locaties ruimte beschikbaar is.

Conclusie m.b.t. de raadsbrief Scholenplanning Nijmegen Noord

Aanleiding voor de raadsbrief Scholenplanning Nijmegen Noord lag onder meer in de wens van ouders om een tweede locatie van de vrijeschool Meander in Nijmegen Noord te starten. Met een verwachte belangstelling van 200 leerlingen was het zowel onder de vorige wetgeving en is het onder de nieuwe wetgeving niet mogelijk een nieuwe school te stichten.

Daarmee blijft feitelijk alleen de mogelijkheid van een dependance over, waarbij het bevoegd gezag (Stichting Pallas) vanwege doordecentralisatie zelf in haar huisvesting dient te voorzien.

Sinds begin 2020 zijn gemeente en bevoegd gezag met elkaar in gesprek over een 2^e locatie voor BS Meander ergens in Nijmegen, echter niet in Nijmegen Noord.

Met een stichtingsnorm van 300 leerlingen is in Nijmegen niet zomaar een nieuwe school te stichten. Het effect van de nieuwe wet voor Nijmegen is naar verwachting relatief beperkt. Anderzijds valt niet geheel uit te sluiten dat zich toch een nieuw initiatiefnemer aandient. In die situatie zal bekeken moeten worden hoe daar in dat geval invulling aan gegeven kan c.q. moet worden.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout
Gemeentesecretaris

drs. H.M.F. Bruls
burgemeester

Bijlagen: 1

Bijlage 1:

Verandering stichtingsprocedure:

Voor scholen in het PO ging de oude systematiek/wetgeving uit van:

- Indienen verzoek van een bevoegd gezag tot opname op het Plan van Scholen via de gemeente;
- Aanleveren van een prognose op grond van bestaande belangstellingspercentages voor de diverse denominaties in die gemeente;
- Op grond van die prognose aantonen dat er voor de beoogde school/denominatie voldoende belangstelling bestaat. Oftewel binnen een termijn van 5 jaar en vervolgens gedurende 15 jaar daarna, de geldende stichtingsnorm behalen en behouden (gerelateerd aan de officiële teldatum, zijnde 1 oktober);
- Rekening houden met beschikbare plaatsruimte (ruimte op andere scholen van diezelfde denominatie binnen het voedingsgebied);
- toetsing door de gemeenteraad of aan de gestelde vereisten werd voldaan. Vervolgens werd de aanvraag door de gemeente aan de Minister gestuurd, waarop deze al dan niet zijn goedkeuring voor bekostiging gaf.

In de nieuwe systematiek verloopt een aanvraag niet meer via de gemeente en is er geen toetsing door de raad. Een initiatiefnemer / bevoegd gezag dient een aanvraag rechtstreeks in bij de Minister, met daarbij de vermelding openbaar of bijzonder onderwijs en de plaats van vestiging. De aanvraag gaat vergezeld van:

- een belangstellingsmeting**;
- een beschrijving van het voorgenomen beleid m.b.t. de vereiste wettelijke deugdelijkheidseisen en de overige elementen van kwaliteit van het onderwijs (kwaliteitseisen)***;
- een document waaruit blijkt dat de gemeente, samenwerkingsverband en bevoegde gezagen van overige scholen binnen het voedingsgebied zijn uitgenodigd voor een overleg over het voornemen tot het doen van een aanvraag;
- verklaring omtrent gedrag

** Vermelde belangstellingsmeting (uitgaande van het PO):

- is gebaseerd op ouderverklaringen (via DigiD) of, in bij ministeriële regeling te bepalen gevallen, een marktonderzoek;
- geeft inzicht in op 1 januari van het 11^e jaar, na indienen aanvraag, te verwachten aantal leerlingen;
- is gebaseerd op een voedingsgebied dat bestaat uit postcodegebieden die geheel of gedeeltelijk zijn gelegen binnen een straal van 6 km van de beoogde plaats van vestiging;
- is gebaseerd op: de gemeten belangstellingspercentage onder 2 t/m 4 jarigen vermenigvuldigd met het aantal 4 t/m 11-jarigen én 30% van het aantal 12-jarigen. De uitkomst wordt vervolgens vermenigvuldigd met een ministeriële correctiefactor;
- Vereisten in geval van een marktonderzoek: door een onafhankelijk onderzoeksbureau, a-select, representatief en maximaal 2 jaar oud (gerelateerd aan de indieningsdatum van de aanvraag)

De uitkomst van de belangstellingsmeting (het verwachte aantal kinderen in het elfde jaar) moet voldoen aan de geldende (en onveranderde) stichtingsnorm.

In Nijmegen is de stichtingsnorm voor het PO: 300 leerlingen.

Denominatie speelt bij stichten geen rol meer. Er wordt dan ook geen rekening meer gehouden met plaatsruimte van dezelfde denominatie binnen het voedingsgebied en de plaatselijke omstandigheden.

*** De genoemde deugdelijkheidseisen en overige elementen van kwaliteit zijn omschreven als:

Deugdelijkheidseisen	
D1.	Inhoud van het onderwijs
D2.	Zicht op ontwikkeling van de leerlingen
D3.	Voorzieningen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte
D4.	Inrichting van de onderwijstijd
D5.	Burgerschapsonderwijs
D6.	Vormgeving van de bestuursstructuur
Overige elementen van kwaliteit: zes deelgebieden	
OE1.	Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
OE2.	Veiligheid op school
OE3.	Kansen voor kinderen
OE4.	Medezeggenschap
OE5.	Personeelsbeleid
OE6.	Bedrijfsvoering: de (beleidsrijke) meerjarenbegroting, ouderbijdrage en huisvestingsverwachtingen

In de nieuwe systematiek is het van belang dat:

- een bevoegd gezag een voorgenomen aanvraag vóór 1 juli (jaar -1) dient te melden bij de Minister;
- de formele aanvraag zelf moet worden ingediend bij de minister vóór 1 november van een jaar (jaar -1);
- B&W kunnen vóór deze 1 november (jaar -1) een zienswijze bij de minister naar voren brengen;
- de minister besluit vóór 1 juni (jaar 0) of de school per 1 augustus (jaar 1) voor bekostiging in aanmerking komt;
- op 1 augustus (jaar 1) start de bekostiging;
- de gemeente dient te voorzien in onderwijshuisvesting zodat het onderwijs vanaf dan ook daadwerkelijk kan starten;
- de bekostiging vervalt als het onderwijs nog niet is gestart op 1 augustus in het tweede jaar (jaar 2) na besluit van de minister, tenzij op aanvraag van het bevoegd gezag en in bijzonder geval de minister de aanspraak op bekostiging nog een jaar extra handhaaft.

Voor scholen in het VO gelden uiteenlopende stichtingsnormen op basis van art.

64/64a. Deze zijn verschillend per soort VO- school of scholengemeenschap en ook of er sprake is van een zelfstandige opererende school of nevenvestiging.

De belangstellingsmeting is in het VO gebaseerd op een voedingsgebied met een straal van 15 KM. De rekensom is hier:

Belangstellingspercentage 10-12-jarigen * gem. aantal leerlingen van 12-13 jaar in het voedingsgebied in het 11^e jaar na indienen aanvraag (o.a. obv cijfers CBS) * correctiefactor.